IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Petycji**
(nr 29)
z dnia 14 października 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Petycji (nr 29)

14 października 2020 r.

Komisja do Spraw Petycji, obradująca pod przewodnictwem posła **Sławomira Jana Piechoty (KO)**, przewodniczącego Komisji, oraz poseł **Urszuli Augustyn (KO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Klimatu na dezyderat nr 27 w sprawie nowych rozwiązań w zakresie zagospodarowania odpadów;

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego w zakresie art. 523 § 1a (BKSP-145-IX-74/20)

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego w zakresie art. 87 § 3 oraz art. 431 (BKSP-145-IX-75/20);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 691^{2} oraz art. 691^{3} ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego poprzez usunięcie odwołań do zrzeszeń przedsiębiorstw państwowych (BKSP-145-IX-77/20);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 80 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez określenie wysokości zasiłku pogrzebowego na poziomie 200% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (BKSP-145-IX-79/20);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 7 listopada 1996 r. o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych w zakresie zaostrzenia sankcji za nieprzestrzeganie przepisów ustawy (BKSP-145-IX-83/20);

– rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 1 dekretu z dnia 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego w zakresie zróżnicowania wymiaru kary (BKSP-145-IX-84/20).

W posiedzeniu udział wzięli: **Zbigniew Gryglas** podsekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych, **Bogusława Brzdąkiewicz** zastępca dyrektora Departamentu Gospodarki Odpadami Ministerstwa Klimatu i Środowiska, **Bogusław Czerwiński** prokurator Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu IPN, **Grażyna Goliszewska-Jażdżyk** główny specjalista w Departamencie Zasiłków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, **Przemysław Wójcicki** główny specjalista ds. legislacji w Departamencie Prawnym Ministerstwa Aktywów Państwowych, **Marek Wójcik** pełnomocnik Zarządu Związku Miast Polskich oraz **Krzysztof Pater** stały doradca Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Micał** oraz **Małgorzata Nowak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komunikacji Społecznej.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Otwieram 29. posiedzenie Komisji do Spraw Petycji. Informuję, że posiedzenie jest prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Informuję również, że zgłoszenia do zabrania głosu w dyskusji przez posłów należy wysyłać na adres poczty elektronicznej Komisji do Spraw Petycji. Proszę wszystkich w szczególny sposób o zachowanie wszelkich wymogów bezpieczeństwa epidemicznego. Jednocześnie informuję, że posłowie, członkowie Komisji obecni na sali obrad głosują przy użyciu legitymacji poselskiej, która aktywuje urządzenie do głosowania. Oczywiście wówczas nie logują się w systemie komunikacji zdalnej i nie używają tabletów. Goście zabierający głos aktywują urządzenie, mikrofon, przy pomocy zawieszki znajdującej się przy mikrofonie.

Przechodzimy do stwierdzenia kworum. Bardzo proszę wszystkich państwa, obecnych na sali oraz uczestniczących zdalnie o przyciśnięcie dowolnego przycisku w systemie głosowania, żeby potwierdzić swoją obecność. Dziękuję. Szanowni państwo, sekretariat potwierdza, iż 11. posłów potwierdziło uczestniczenie w posiedzeniu. Zatem stwierdzam, iż posiadamy kworum wymagane regulaminem Sejmu do prowadzenia obrad i prawidłowego podejmowania decyzji.

Informuję, iż zgodnie z decyzją pani marszałek na mój wniosek w zwołanym posiedzeniu Komisji porządek dzienny obejmuje następujące sprawy: rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Klimatu na dezyderat nr 27 w sprawie nowych rozwiązań w zakresie zagospodarowania odpadów; rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego w zakresie art. 523 § 1a; rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego w zakresie art. 87 § 3 oraz art. 431; rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 691^2 oraz art. 691^3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego poprzez usunięcie odwołań do zrzeszeń przedsiębiorstw państwowych; rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 80 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez określenie wysokości zasiłku pogrzebowego na poziomie 200% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia; rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 7 listopada 1996 r. o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych w zakresie zaostrzenia sankcji za nieprzestrzeganie przepisów ustawy oraz rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 1 dekretu z dnia 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego w zakresie zróżnicowania wymiaru kary.

Przystępujemy do realizacji porządku posiedzenia. Bardzo proszę przedstawiciela ministra klimatu o przedstawienie odpowiedzi na dezyderat nr 27 w sprawie nowych rozwiązań w zakresie zagospodarowania odpadów.

Zastępca dyrektora Departamentu Gospodarki Odpadami Ministerstwa Klimatu i Środowiska Bogusława Brzdąkiewicz:

Witam państwa serdecznie. Nazywam się Bogusława Brzdąkiewicz, jestem zastępcą dyrektora Departamentu Gospodarki Odpadami w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, całkiem od niedawna, w nowym ministerstwie.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Witamy panią dyrektor. Bardzo prosimy.

Zastępca dyrektora departamentu MKiŚ Bogusława Brzdąkiewicz:

Dziękuję. Szanowni państwo, odpowiedź na dezyderat, o którym pan przewodniczący wspomniał, była wysłana do państwa już 26 sierpnia. Rozumiem, że po prostu posiedzenie się nam przesunęło i dlatego odpowiedź jest rozpatrywana dopiero dzisiaj. Natomiast sam dezyderat dotyczył, już mówię… Akurat Ministerstwo Klimatu i Środowiska zostało poproszone do odniesienia się do pkt 4 i pkt 5 dezyderatu. Pkt 4 dotyczył wprowadze-

nia rozszerzonej odpowiedzialności producentów, natomiast pkt 5 stworzenia narzędzi finansowych, które miałyby zmierzać do tego, że surowce pochodzące z recyklingu miałyby wartość i byłyby częściej stosowane w nowych produktach.

W odpowiedzi pisemnej, ona jest dosyć krótka, ale bardzo konkretna, przekazaliśmy informację, że jak najbardziej, właśnie pracujemy nad nowym systemem rozszerzonej odpowiedzialności producenta. Może nie całkiem nowym, ale nad jego modyfikacją, ponieważ te systemy już funkcjonują, natomiast nowa dyrektywa unijna wskazała na minimalne kryteria, jakie te systemy powinny spełniać we wszystkich państwach członkowskich. W tym momencie w Ministerstwie Klimatu i Środowiska pracujemy nad zmodyfikowaniem właśnie systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta, przede wszystkim dla odpadów opakowaniowych, ale oczywiście będzie to dotyczyło innych opakowań.

Główną zmianą ma być przede wszystkim doprecyzowanie tego, że producenci, którzy wprowadzają produkty w opakowaniach i z których później powstają m.in. odpady opakowaniowe mają obowiązek finansować zbieranie, transport i przetwarzanie odpadów i oczywiście mają zapewnić odpowiednie poziomy recyklingu. W związku z tym mogę państwa zapewnić, że te prace się toczą. One faktycznie troszeczkę nam się wydłużają, ale to też ze względu na to, że jest to bardzo skomplikowana materia. Musimy ją konsultować z wieloma podmiotami, więc żeby wypracować ją w jak najlepszy sposób chwilkę nam to zajmuje, ale mam nadzieję, że już w niedługim czasie taki projekt ustawy zostanie przekazany do konsultacji publicznych.

Natomiast, jeżeli chodzi o pkt 5, to on się bardzo łączy też z pkt 4. Wiąże się też z nową dyrektywą dotyczącą ograniczania wprowadzania na rynek jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych. Taka dyrektywa jest też, znaczy transpozycja tej dyrektywy, opracowywana w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Termin tej dyrektywy przypada na lipiec przyszłego roku, więc mam nadzieję, że wszystko uda nam się zrobić w terminie. Jednym z założeń jest wskazanie, że produkty… Tam chodzi przede wszystkim o butelki plastikowe, ale minister klimatu i środowiska planuje to rozszerzyć o inne produkty. Dyrektywa zakłada, że w butelkach plastikowych ma być przynajmniej 30% produktu z recyklingu. W związku z tym, odnosząc się tutaj do autora tego dezyderatu, który chciałby, żeby recyklat, te surowce wtórne nabrały znaczenia i chciałby, żeby jak najwięcej takich recyklatów znalazło się w nowych produktach, to jest właśnie na to odpowiedź, ponieważ oprócz butelek plastikowych, chcemy to również rozszerzyć na inne produkty. Jeżeli producent będzie miał obowiązek, że w jego produktach ma się znaleźć dany procent recyklatu, to mamy nadzieję, że te surowce wtórne nabiorą znaczenia, będzie większa ich dostępność na rynku i będą znajdować się w nowych produktach.

W związku z tym pracujemy nad tymi dwoma tematami bardzo intensywnie. Projekty ustaw w niedługim czasie powinny zostać skierowane do konsultacji publicznych, a później, mam nadzieję, że będę miała przyjemność z państwem pracować nad tymi projektami już tutaj – w parlamencie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Robert Warwas przedstawiał nam tę petycję. Bardzo proszę o pańską opinię.

Poseł Robert Warwas (PiS):

Dziękuję. Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, odpowiedź ministerstwa klimatu na dezyderat w sprawie nowych rozwiązań w zakresie gospodarowania odpadów jest rzeczywiście krótka, konkretna. Opisane są zagadnienia, o które prosiliśmy w dezyderacie. Jest informacja, że prace są prowadzone, ale wymagają troszkę więcej czasu, dlatego że jest procedura konsultacji z wieloma podmiotami. Na tę chwilę rekomenduję przyjęcie odpowiedzi na dezyderat. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Bez względu na to, że nie mamy odpowiedzi, kiedy te prace zostaną zakończone?

Poseł Robert Warwas (PiS):

Szanowna pani przewodnicząca, pani dyrektor wskazała, że prace są prowadzone, w tej chwili konsultacje trwają. Nie wiem czy jesteśmy w stanie uzyskać taką informa-

cję, bo w piśmie tej informacji nie ma. Rozumiem, że sprawy są na tyle pilne i istotne, a ministerstwo klimatu od dłuższego czasu sygnalizuje ten temat jako priorytet, że będą to działania po prostu realizowane bez zbędnej zwłoki, czyli w miarę… Czy jesteśmy w stanie uzyskać jakiś termin, przynajmniej jakiś okres, pani dyrektor?

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Panie pośle, na razie dziękuję panu za głos.

Poseł Robert Warwas (PiS):

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Widzę, że głos w dyskusji chce zabrać także pan Marek Wójcik, bardzo proszę.

Pełnomocnik Zarządu Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, pani dyrektor, szczerze mówiąc, podobnie jak pani przewodnicząca nieco się dziwię wypowiedzi pana posła, bo przypominam państwu, że trzy miesiąc temu na państwa posiedzeniu padło stwierdzenie, że projekt będzie już za chwilę. Nawiasem mówiąc, wówczas dwóch wiceministrów tego samego resortu mówiło o tym, że projekt jest, a na drugi dzień drugi wiceminister powiedział, że projektu nie ma.

Jednak nie o to chodzi, chodzi o efekt. My, jako samorządy upraszamy się o to, żeby wreszcie pojawił się efekt. Zresztą to nie chodzi tylko o samorządy, bo tu nie chodzi o jednostki samorządu terytorialnego. Chodzi o zamknięcie cyklu w taki sposób, żeby można było nie tylko osiągać wskaźniki, które są przed nami, ale przede wszystkim, żeby ten system był bardziej efektywny, żebyśmy wreszcie jako samorządy mogli stanąć na nogi. W związku z tym, że dzisiaj część odpadów, które poddajemy selekcji nie jest od nas odbierana, to my płacimy za to, że ktoś odbiera od nas szkło, papier, plastik, co jest zupełnie nienormalną sytuacją. Szkoda, bo pracujemy z mieszkańcami w celu przekonywania ich do tego, aby prowadzić selekcję na najniższym poziomie w jak największym wymiarze, a potem ci sami mieszkańcy widzą, że dalej to nie działa tak jak powinno.

Z tego tytułu tego, że prowadzimy zbiórkę, powinniśmy otrzymywać środki, które powinniśmy przeznaczać na to, żeby obniżać koszty za jej prowadzenie na poziomie gminnym i obniżać też opłaty. Dlatego mówię nie tylko w imieniu samorządów, ale tzw. przeciętnych mieszkańców, którzy płacą po prostu więcej z tego tytułu, że tego rozwiązania nie ma. Stąd rzeczywiście, jak pan poseł pyta panią dyrektor o termin, to się z panem utożsamiam. Powinnyśmy jednak mieć jakąś perspektywę czasową, bowiem dotychczas przesunięcia terminu były i są codziennością – za chwilę usłyszymy, że być może jutro.

Nawiasem mówiąc, przy okazji chcę też podziękować, że pojawił się pierwszy projekt zmiany ustawy o porządku i czystości w gminach, gdzie resort pod naciskiem, także naszym, dokonuje pewnych korekt, które oceniamy pozytywnie, ale to jest tylko początek drogi, mały krok. Prosimy o duży krok w tym zakresie. Chcielibyśmy, żeby sprawa była zamknięta do końca tego roku, żebyśmy mogli zacząć następny rok według nowych regulacji. Dziękuję uprzejmie.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Pan Krzysztof Pater, bardzo proszę.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Mnie w tej odpowiedzi brakowało jednej kwestii, zacytuję fragment dezyderatu. „Kiedy zakończone zostaną prace w ministerstwie klimatu nad uregulowaniem rozszerzonej odpowiedzialności producenta oraz nad systemem kaucyjnym?” – i tego w odpowiedzi brakowało. Rozumiem, że w jednej kwestii – horyzont lipiec, jako moment uchwalenia wynikający z dyrektywy – jest już jasny. Pozostaje druga kwestia, „w najbliższym czasie” – to jest zawsze dyplomatyczne stwierdzenie. Natomiast być może udałoby się tutaj uzyskać jakąś dokładniejszą informację?

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Właśnie od trzech miesięcy tego „najbliższego czasu” nie mamy, więc to trochę… Myślę, że gdybyśmy dzisiaj zamknęli prace nad tą petycją, to jakby odpusz-

czamy ministerstwu, a to chyba jednak nie leży w naszej… Jednak nie mamy takiej nadziei, żeby to tak zamknąć, wolelibyśmy, żeby te prace były przyspieszone. Tym bardziej, że argumenty, którymi posługują się samorządowcy – tutaj ustami pana przewodniczącego Marka Wójcika – naprawdę są bardzo istotne.

Panie pośle sprawozdawco, jeszcze raz pana proszę o pańską decyzję.

Poseł Robert Warwas (PiS):

Dziękuję. Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jest dzisiaj na posiedzeniu pani dyrektor, to może jednak byśmy uzyskali jakieś dodatkowe informacje, jeśli chodzi o termin zakończenia tych prac i kiedy te konsultacje się zakończą. Prosiłbym o dodatkowe informacje.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Pani dyrektor czuje się na siłach? Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora departamentu MKiŚ Bogusława Brzdąkiewicz:

Dziękuję pani przewodnicząca. Bardzo bym chciała odpowiedzieć na to pytanie. Chciałabym na nie odpowiedzieć konkretnie, ale niestety chyba nie będę w stanie. Mogę powiedzieć, że dokładamy wszelkich starań, żeby to było jak najszybciej. Natomiast czy to będą dwa tygodnie, czy to będzie miesiąc, naprawdę jest mi trudno powiedzieć. Pracujemy, robimy wszystko, żeby ten projekt jak najszybciej opuścił budynek ministerstwa, ale myślę, że to może jeszcze potrwać około miesiąca, bo to są nie tylko uzgodnienia wewnątrz ministerstwa, całego resortu, czyli także instytucji, które podlegają ministerstwu, ale również z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, bo tam oczywiście funkcjonuje Centrum Analiz Strategicznych, które też opiniuje taki projekt. W związku z tym, myślę, że miesiąc na opuszczenie, jakby wypuszczenie tego do konsultacji publicznych, to jest taka optymistyczna wersja. Myślę, że za miesiąc możecie państwo zweryfikować to, co powiedziałam. Mam nadzieję, że wtedy będziemy mogli już rozmawiać o projekcie, który jest w konsultacjach publicznych, ale nie mogą tego zagwarantować w stu procentach. Mogę tylko obiecać, że w ministerstwie będziemy dokładać wszelkich starań, żeby to wyszło jak najszybciej.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Bardzo dziękuję, pani dyrektor, za tę deklarację. Proszę państwa, gdybyśmy w związku z tym dzisiaj nie przyjmowali tej odpowiedzi, uznali ją za niewyczerpującą, bo w zasadzie nie ma tam odpowiedzi na kwestię dotyczącą terminu, to jednocześnie Komisja w pewnym sensie mobilizowałaby ministerstwo do tego, żeby działało jak najsprawniej. W takim razie, jeżeli byśmy jeszcze raz ponowili dezyderat, to ministerstwo wie, że musi nam odpowiedzieć. Być może za miesiąc dowiemy się, że projekt ustawy jest gotowy. Wtedy samorządowcy byliby zadowoleni i mieszkańcy także, a jeszcze bardziej autorzy petycji.

Rekomendowałabym jednak, żebyśmy dzisiaj nie uznawali tej odpowiedzi za wyczerpującą. Panie pośle?

Poseł Robert Warwas (PiS):

Tak, pani przewodnicząca, rzeczywiście te sprawy są bardzo ważne dla samorządów. W tej chwili słyszymy różne informacje, że cały czas są podwyżki cen śmieci i te regulacje rzeczywiście mają ograniczyć wzrost opłat ponoszonych przez mieszkańców. Pracują różne zespoły parlamentarne, które też cały czas naciskają na to, żeby takie regulacje wprowadzić. Mówi się o tym od dłuższego czasu.

Oczywiście, jeśli jest taka propozycja, to jestem w stanie się przychylić pozytywnie, żebyśmy dopytali o dalsze prace i termin ostateczny zakończenia tych prac. Możemy to złożyć, jako dodatkowe pytania w sprawie uzupełnienia tej odpowiedzi na dezyderat. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Bardzo dziękuję. Czy pan poseł Wojciechowski też? Nie. Dziękuję pięknie.

Czyli w takim razie uznajemy, że odpowiedź ministerstwa nie wyczerpuje naszych nadziei i oczekiwań, w związku z tym jej nie przyjmujemy. Natomiast ponawiamy ją raz jeszcze. Tak?

Sekretarz Komisji Kamil Micał:

Prosimy o uzupełnienie.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Prosimy o uzupełnienie. Czyli ministerstwo będzie wiedziało, że Komisja czuwa i czeka na konkretne terminy i konkretne rozwiązania. Pani dyrektor, bardzo pani dziękuję.

Zastępca dyrektora departamentu MKiŚ Bogusława Brzdąkiewicz:

Dziękuję również.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Stwarzamy sobie jednocześnie okazję do kolejnego spotkania z panią dyrektor. Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, przechodzimy do kolejnego punktu – rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego. Głos zabierze pan poseł Grzegorz Wojciechowski. Zapraszam serdecznie.

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, petycja wpłynęła od osoby prywatnej. Dotyczy kompetencji Prokuratora Generalnego do wniesienia kasacji w sprawach o zbrodnie z powodu niewspółmierności kary. Petycja została złożona zgodnie z wymogami, więc podlega rozpatrzeniu. Komisja wystąpiła o analizę do BAS-u. Jest załączona opinia BAS-u – bardzo szczegółowa, bardzo dokładna.

Pani przewodnicząca, może pominę to, co jest w samej opinii, natomiast powiem, co moim zdaniem jeszcze powinno znaleźć się w tej opinii, a się nie znalazło. Jedynym organem, który może wystąpić w przypadkach zbrodni o zmianę wymiaru kary z uwagi na jej niewspółmierność do czynu jest Prokurator Generalny. Osoba wnosząca wskazuje, że dobrze byłoby, gdyby drugą taką osobą, wprost stroną, jak wskazuje autor petycji, był rzecznik praw obywatelskich.

Sama kara, to jest nie tylko ukaranie danego człowieka za to, co popełnił, ale kara musi mieć charakter wychowawczy. Dlatego musi być zrozumiała i być sprawiedliwa, na ile to możliwe w oczach tego, kogo dotyka. Osoba skazana w prokuratorze widzi osobę, która go oskarża, która występuje przeciwko niemu. W przypadkach zbrodni, to jest jednak zazwyczaj jeszcze opinia społeczna i wiele innych aspektów powodujących właśnie to, że osoba skazana nie do końca rozumie pozycję procesową prokuratora, bo prokurator może występować zarówno, gdy uważa, że ta kara jest zbyt wysoka, ale również zbyt niska. Raczej może być taka sytuacja, że ten przepis może utrudnić zrozumienie kary i uznanie tej kary przez skazanego, jako kara słuszna – sprawiedliwa.

Moim zdaniem, w przypadku tej petycji warto wystąpić z zapytaniem do Ministra Sprawiedliwości – zresztą taka rekomendacja jest w opinii BAS-u – aby przedstawił kierunki takich rozwiązań, również w związku z tym, co właśnie powiedziałem, aby kara była bardziej zrozumiała i mogła być uznawana przez osoby skazane za bardziej sprawiedliwą, ponieważ to jest warunek resocjalizacji, aby osoby skazane w przyszłości nie powracały do przestępstwa, a to jest przecież głównym celem samej kary, żeby osoba, która popełniła jakieś przestępstwo odbyła tę karę i już nie wracała do przestępstwa. Zresztą uważam, że większe znaczenie od samej kary ma jej nieuchronność, a nieuchronność to jest też przecież pewna sprawiedliwość. W związku z tym proponuję dezyderat do Ministra Sprawiedliwości. To tyle. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Dziękuję.

Otwieram dyskusję. Kto z państwa? Pan przewodniczący Świat, bardzo proszę.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Chcę tylko zwrócić uwagę, że identyczna petycja została złożona w komisji senackiej i Ministerstwo Sprawiedliwości właśnie nadesłało odpowiedź na wystąpienie Komisji

Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu, więc obawiam się, że my tutaj nic nowego właściwie się nie dowiemy. Co oczywiście nie znaczy, że nie mamy takiego dezyderatu złożyć. Naszym zadaniem jest m.in. mobilizowanie, dopingowanie rządu i wszystkich jego agend do intensywnej pracy i pokazywanie, że czuwamy nad tym. Oczywiście możemy złożyć, natomiast nie widziałbym tutaj szans, że coś radykalnie nowego, rewelacyjnego się dowiemy.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Kto z państwa? Pan Krzysztof Pater, bardzo proszę.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Proponowałbym w tym dezyderacie również uwzględnienie pytania o skalę zjawiska, jeżeli chodzi o korzystanie przez Prokuratora Generalnego z tego przepisu, oraz o efektywność, czyli ile wniesionych, ile razy skorzystano, ile kasacji wniesionych, czym to się skończyło.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Wojciechowski, bardzo proszę.

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Odpowiedź jakby nie zawiera tego wątku, o którym mówiłem, i dlatego położyłem nacisk właśnie na ten wątek. Zresztą Komisja kiedyś rozpatrywała petycję dotyczącą rozszerzenia w ogóle nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim są skargi czy kasacje, bo to jest środek pozainstancyjny, i ta petycja również się wpisuje w nasze ustalenia dotyczące właśnie tamtej petycji. Proponuję, abyśmy jednak wystąpili łącznie z tymi pytaniami, które właśnie przedstawił pan doradca. Również w kwestii, ile tych nadzwyczajnych środków jest wnoszonych w kierunku złagodzenia kary, bo ona jest niewspółmiernie wysoka, jak również odwrotnie – niewspółmiernie niska w stosunku do czynu czy do zachowania. Ponieważ to też się nie da jednoznacznie ocenić, bo aspektów przy wymiarze kary jest naprawdę bardzo dużo – porównujemy z czynem, ale to nie do końca jest dobre porównanie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję uprzejmie. Rozumiem, że rekomendacja pana posła jest taka, żebyśmy skierowali dezyderat do Ministra Sprawiedliwości, dodatkowo z pytaniami, które zostały wskazane podczas posiedzenia naszej Komisji. Czy tak? Nie słyszę sprzeciwu, więc przyjmujemy takie rozwiązanie. Dziękuję bardzo.

Kolejną petycję referuje także pan poseł Grzegorz Wojciechowski. Jest to petycja z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego. Bardzo proszę.

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Przepraszam, to jest nr 145, tak?

Sekretarz Komisji Kamil Micał:

70.

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Przepraszam. Mam dzisiaj trzy petycje, a dotyczą właśnie tej samej akurat materii i nie chciałbym pomylić.

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, petycja została wniesiona przez osobę prywatną, pana S.A., znanego nam, który wskazuje bardzo często jakieś nieścisłości w prawie. Tym razem petycja również dotyczy rzeczy formalnych, a tak naprawdę tego, aby prawo było bardziej spójne i zrozumiałe.

W Kodeksie postępowania cywilnego autor petycji proponuje art. 87 § 3 nadać brzmienie: „W sprawach o ustalenie i zaprzeczenie pochodzenia dziecka oraz ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa i o roszczenia alimentacyjne pełnomocnikiem może być również przedstawiciel właściwego w ramach zakładu pomocy społecznej oraz organu jednostki samorządu terytorialnego, oraz organizacji pozarządowej, mającej na celu udzielenie pomocy rodzinie”. Również w następnym – art. 431 – proponuje zastąpienie wyrazów „okoliczności faktycznych” wyrazem „faktów”. Petycja nie dotyczy samej

materii tego przepisu, ale dotyczy zastąpienia słowa „organizacji społecznej" „organizacją pozarządową" – po prostu zmiana jest terminologii. Natomiast w tym drugim artykule „okoliczności faktyczne" na wyraz „faktów" też wynika z pewnej zmiany podejścia do terminologii.

W obecnych warunkach, moim zdaniem, nie ma żadnych różnic. Zresztą to było podnoszone w podobnych sprawach, w podobnych petycjach. Nie ma jakiś różnic, które spowodowałyby trudności interpretacyjne czy też złą interpretację dotychczasowych przepisów. Jednak w Komisji do Spraw Petycji chyba jesteśmy szczególnie zgodni z tym, że prawo powinno być spójne i w prawie dany termin powinien określać to, co zostało określone, a nie dwoma różnymi czy większą ilością terminów określać ten sam zdefiniowany fakt. Myślę, że w tych okolicznościach, mimo że nie ma problemu, powinniśmy zasygnalizować ministerstwu dezyderatem, bo taką mamy formę, aby wskazało, czy przy pierwszej nowelizacji, czy też przy większych działaniach legislacyjnych uwzględni te problemy.

Jeszcze jedna rzecz, okoliczności faktyczne i fakty, ale może zostawmy to już… Do końca nie jestem prawnikiem, ale te okoliczności faktyczne, to przeszły do języka potocznego.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Zaraz zapytamy o to prawników.

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Nie jestem pewny, ale „organizacje pozarządowe", „organizacje społeczne" – tu może być pewne niezrozumienie. Nie wiem, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich organizacją społeczną chyba nie jest, ale pozarządową tak? Tutaj może być także pewna zła interpretacja. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję uprzejmie. Otwieram dyskusję. Pan Krzysztof Pater.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Podzielam pogląd pana posła o dezyderacie do Ministra Sprawiedliwości. Natomiast w tej petycji jest jeden element, który mimo wszystko ma charakter merytoryczny, a więc poszerzenie zakresu spraw, w których organizacje społeczne czy pozarządowe mogłyby działać. W związku z tym sugerowałbym szanownej Komisji wystąpienie z dezyderatem do Ministra Sprawiedliwości o przedstawienie opinii na temat wszystkich tych propozycji zmian zawartych w petycji, a dotyczących art. 87 § 3 k.p.c. i w zależności od reakcji albo… Ponieważ zmiany o charakterze technicznym, porządkowym, to jest oczywiste, że pewnie Minister Sprawiedliwości zadeklaruje modyfikację. Natomiast w zależności od sytuacji, jeżeli chodzi o tę zmianę merytoryczną, czyli zakres spraw dla organizacji pozarządowych, albo później to przyjąć, że będzie to realizowane przez Ministra Sprawiedliwości, albo pojawią się argumenty na nie, albo też Komisja dojdzie do wniosku, że podejmie inicjatywę ustawodawczą. Jeżeli będzie podejmowała inicjatywę z powodów merytorycznych, to oczywiście przy tej okazji może przykleić, umownie mówiąc, te zmiany porządkowe.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję uprzejmie. Czyli dezyderat rozjaśniłby nam sytuację, a na pewno pomógłby podjąć decyzję. Czy taka jest rekomendacja, panie pośle?

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Tak.

Przewodnicząca poseł Urszula Augustyn (KO):

Dziękuję bardzo. Komisja w takim razie decyduje się na wystąpienie z dezyderatem do Ministra Sprawiedliwości. Dziękuję uprzejmie. Kończymy ten punkt.

Następny bonus też wygrał pan poseł Wojciechowski.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Tak jest. Bardzo proszę pana posła Grzegorza Wojciechowskiego o przedstawienie petycji w sprawie zmian w Kodeksie postępowania cywilnego w art. 691^2 oraz 691^3 poprzez usunięcie odwołań do zrzeszeń przedsiębiorstw państwowych. Bardzo proszę.

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Petycja jest tego samego autora. Jest to też petycja, która dotyczy przede wszystkim spraw porządkujących, ułatwiających zrozumienie i wykreślenie z przepisów nieistniejących zrzeszeń przedsiębiorstw państwowych. Zrzeszenia te zniknęły w roku 1989, od 1 czerwca, a więc te przepisy, które tutaj są… Dla przykładu, dotychczasowe brzmienie art. 691^2 „właściwy jest sąd miejsca siedziby przedsiębiorstwa, zrzeszenia, z którego działalnością wiąże się przedmiot sporu". Podobnie w trzecim, gdzie jest troszeczkę inna kwestia, że dyrektor zrzeszenia może reprezentować dane przedsiębiorstwo. Oczywiście nie ma zrzeszenia, a więc nie ma dyrektora zrzeszenia. Czyli kwestia porządkująca przepisy i ona również nie stwarza jakiś problemów, dlatego że nie ma zrzeszenia, więc to stwierdzenie jest po prostu nieważne.

Natomiast, może być taka kwestia, że powstaną jakieś związki – już nie mówię zrzeszenia, bo nie o to chodzi – które być może w przyszłości będą wykorzystywane. Dotychczas w zasadzie wszystkie sprawy, kwestie powiązań między przedsiębiorstwami rozwiązuje Kodeks spółek handlowych mówiąc, więc … Moim zdaniem, należy skierować to pytanie pana również Ministra Sprawiedliwości, czy nie należy wykreślić…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Sprawa oczywista, prosta, porządkująca.

Poseł Grzegorz Wojciechowski (PiS):

Prosta, jednak wymaga tutaj dodatkowej wiedzy, np. że trwają jakieś prace i przy następnej nowelizacji będzie to zrobione albo też kwestia celowości pozostawienia. Być może jest jakiś cel pozostawienia tego przepisu przez okres już 40 lat? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Mamy zgłoszenie do zabrania głosu w tej sprawie z Ministerstwa Aktywów Państwowych, pan Zbigniew Gryglas podsekretarz stanu. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych Zbigniew Gryglas:

Panie przewodniczący, panie posłanki, panowie posłowie, petycja jest zasadna. Trzeba to jednoznacznie stwierdzić. Przepis jest przepisem martwym, jak słusznie pan poseł zauważył. Całkowicie zgadzamy się z opinią Biura Analiz Sejmowych, że to działanie porządkujące należałoby wykonać w jakiś zbiorczy sposób, tak żeby zracjonalizować proces legislacyjny. Jest to jednak kodeks, więc ten proces legislacyjny jest nieco bardziej skomplikowany. Należałoby to przeprowadzić, jako zbiór kilku, a być może nawet kilkunastu regulacji czyszczących, porządkujących. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Pan Krzysztof Pater.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Podzielam pogląd o dezyderacie do Ministra Sprawiedliwości, aby rozważył podjęcie czy dołączenie tych zmian przy najbliższej inicjatywie.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Zatem jest rekomendacja by wystąpić z dezyderatem do Ministra Sprawiedliwości o rozważenie uwzględnienia postulatów zawartych w petycji przy okazji nowelizacji. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem uznaję, iż Komisja podjęła taką decyzję.

Przechodzimy do kolejnej sprawy, petycja w sprawie zmiany art. 80 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez określenie wysokości zasiłku pogrzebowego na poziomie 200% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Bardzo proszę o przedstawienie petycji panią poseł Annę Wasilewską.

Poseł Anna Wasilewska (KO):

Dziękuję serdecznie. Panie przewodniczący, szanowni państwo, petycja w sprawie wzrostu zasiłku pogrzebowego. Petycja została wniesiona przez osobę prawną, przez związek zawodowy. Petycja złożona została w interesie publicznym, której przedmiotem jest postulat nowelizacji przepisów określających zasady ustalenia wysokości zasiłku pogrzebowego. Wnoszą o zmianę art. 80 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stanowi, że zasiłek pogrzebowy wynosi 4 tys. zł. Postulują także, aby świadczenie to przysługiwało w wysokości 200% przeciętnego, miesięcznego wynagrodzenia, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, obowiązującego w dniu śmierci osoby, której koszty pogrzeby zostały poniesione.

Petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu i spełnia wymogi formalne określone w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o petycjach.

W uzasadnieniu jest napisane, że w dniu 1 marca 2011 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej, która radykalnie obniżyła wysokość zasiłku pogrzebowego do wysokości 4 tys. zł. Od tego momentu kwota świadczenia nie była ani razu waloryzowana. Zmiany, które zostały wprowadzone w 2010 r. miały na celu ograniczenie wydatków ze środków publicznych. Takie kroki uznano za niezbędne w celu zahamowania szybkiego wzrostu długu publicznego w Polsce, który niesie za sobą ryzyko stabilizacji finansów publicznych. Jednocześnie zmiana wysokości zasiłku miała też na celu dostosowanie jego wysokości do średniej wysokości tego typu świadczenia w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Prawdą jest, że od 10 lat kwota zasiłku pogrzebowego nie ulega zmianie, nie była rewaloryzowana. W efekcie realna wartość zasiłku pogrzebowego stale malała. W obecnej sytuacji nie zawsze starcza na pokrycie kosztów pogrzebu, szczególnie, jeżeli bierzemy pod uwagę transport, bo nieraz pochowanie zwłok odbywa się w innym miejscu niż nastąpiła śmierć i wtedy koszty są absolutnie wyższe.

Z informacji z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dowiaduję się, że ministerstwo systematycznie analizuje wszystkie postulaty dotyczące różnych elementów systemu emerytalno-rentowego i też analizują, jak właśnie zasiłek pogrzebowy w Polsce ma się na tle innych krajów europejskich. Należy uznać, że obecnie obowiązująca kwota w polskim systemie ubezpieczeń społecznych przedstawia się korzystnie na tle podobnych rozwiązań przewidzianych w innych państwach europejskich. Przykładem chociażby mogą być Węgry, Estonia, Malta, gdzie w ogóle nie ma zasiłku pogrzebowego. Natomiast w takich państwach, jak Bułgaria, Czechy, Słowacja, Hiszpania czy Portugalia w przeliczeniu nie przekracza 2 tys. zł.

Biorąc to wszystko pod uwagę, jednak należy zwrócić uwagę na to, że zasiłek jest obecnie niski. Proponowane przez autora petycji 200% przeciętnego wynagrodzenia albo inne możliwe rozwiązania wyłącznie związane z płacami, może to doprowadzić do tej sytuacji, która miała miejsce 10 lat temu. Dlatego nie jest to najlepsze rozwiązanie. Należałoby, nie wiem, pochylić się i albo zrobić inne rozwiązanie niezwiązane tylko z płacami, bądź może częściowo z płacami a częściowo oparte o wzrost cen. Może należałoby wystąpić z takim dezyderatem do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej? Proszę państwa o opinię.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Pan Krzysztof Pater, bardzo proszę o pana stanowisko.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Zasiłek pogrzebowy jest świadczeniem specyficznym, zakorzenionym w świadomości społecznej. Stąd kwestia porównywania do innych krajów byłaby bardzo ryzykowna, bo są społeczności, gdzie ludzie się ubezpieczają na tego typu zdarzenia, gdzie pracodawca w systemie ubezpieczeń grupowych zapewnia ochronę, także rozciągając to później na wiek emerytalny. Bardzo różnie jest to rozwiązane. Skoncentrowałbym się na kwestii tych 4 tys. zł, które od 10 lat są stałe.

Oczywiście świadomość, że to w pewnych sytuacjach, wtedy gdy jest kremacja, kiedy jest pochówek do grobu istniejącego, to jest kwota, która wystarcza na bezpo-

średnie koszty związane z pogrzebem. Często są jeszcze koszty towarzyszące związane choćby z wynajęciem autokaru po to, żeby uczestnicy pogrzebu przejechali z kościoła na cmentarz itd., więc tutaj są bardzo różne sytuacje. Przed rokiem 2010, kiedy uchwalono zmiany, dynamika wzrostu była bardzo duża, dlatego że to wszystko było podpięte do płacy. W związku z tym, ceny usług pogrzebowych były najszybciej rosnącymi usługami w Polsce w dłuższym horyzoncie czasowym, bo to był wskaźnik – rosną płace, rosną ceny, każdy czy prawie każdy dostaje zasiłek pogrzebowy. W związku z tym to rosło i brak zamrożenia oczywiście powodował zupełnie odwrotną stronę.

Poszukiwanie rozwiązania poprzez dezyderat do Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, czyli prośba o wskazanie, jakie byłyby kwoty, o dokonanie obliczeń, jakie byłyby kwoty zasiłku, gdyby przez te 10 lat zasiłek pogrzebowy był waloryzowany w układzie takim, jak wszystkie świadczenia społeczne, czyli według wskaźnika waloryzacji emerytur i rent, albo też połowa według wskaźnika cenowego, a połowa według wskaźnika płacowego, co dałoby orientację Komisji, gdzie jesteśmy i co można byłoby tutaj zrobić. Pozwalałoby też na wyszacowanie potencjalnych dodatkowych kosztów ze środków publicznych, gdyby Komisja podjęła decyzję o przedłożeniu inicjatywy ustawodawczej.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Myślę, że właśnie oprócz analizy adekwatności dzisiejszej kwoty zasiłku do kosztów, które ponosi rodzina, ponoszą najbliżsi, właśnie warto głębiej przeanalizować możliwość uelastycznienia tego systemu, żeby to nie była kwota określona w przepisie, tylko sposób wyliczenia tej kwoty, uwzględniający właśnie zmiany społeczne.

Pani poseł, bardzo proszę o podsumowanie i rekomendację.

Poseł Anna Wasilewska (KO):

Czyli biorąc powyższe pod uwagę, proponuję dezyderat do ministra rodziny i polityki społecznej z prośbą o informację, jak na przestrzeni ostatnich 10 lat kształtowałaby się wysokość zasiłku pogrzebowego, pozostawionego z dotychczasową zasadą waloryzacji. Jaka byłaby wysokość, gdyby obowiązywały zasady waloryzacji identyczne dla emerytur i rent oraz gdyby wskaźnik oparty był w połowie o dynamikę wzrostu ceny, a w połowie o dynamikę wzrostu płacy?

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Zatem jest rekomendacja, by w sprawie poruszonej w petycji wystąpili z dezyderatem do Ministra Rodziny i Polityki Społecznej – z tymi wszystkimi dodatkowymi kwestiami uszczegółowiającymi, aby je przeanalizować i aby to pozwoliło ocenić potrzebę dokonania zmian w tym zakresie. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem uznaję, iż Komisja podjęła taką decyzję. Dziękuję.

Przechodzimy do kolejnej sprawy. Proszę pana wiceprzewodniczącego Jacka Świata o przedstawienie petycji w sprawie zmiany ustawy z 7 listopada 1996 r. o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych w zakresie zaostrzenia sankcji za nieprzestrzeganie przepisów ustawy.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Szanowni państwo, petycja została złożona przez osobę fizyczną. Chodzi o zmianę w ustawie z 7 listopada 1996 r. o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych w zakresie zmiany art. 8. Wnioskodawca zwraca uwagę, że instytucja egzemplarza obowiązkowego jest bardzo ważnym elementem narodowej kultury, zwłaszcza w kraju takim, który poniósł gigantyczne straty w kulturze w wyniku zawieruch historycznych. Zwraca też uwagę, że ta ustawa jest nagminnie nieprzestrzegana, a biblioteki uprawnione do pozyskiwania egzemplarzy obowiązkowych, takich egzemplarzy nie otrzymują.

Zatem wnioskodawca proponuje, aby nieprzestrzeganie czy łamanie obowiązku wynikającego z ustawy było objęte sankcją dolegliwą i odstraszającą, a w konsekwencji proponuje by ten delikt nie był traktowany, jako wykroczenie, ale jako przestępstwo.

Z tym wiąże się drugi postulat, aby szefowie, dyrektorzy bibliotek uprawnionych do pobierania egzemplarzy obowiązkowych zostali zobligowani do składania zawiadomień o popełnieniu tego typu przestępstw.

Myślę, że należy się zgodzić z uwagą, że instytucja egzemplarza obowiązkowego ma duże kulturotwórcze znaczenie i w przypadku zawieruch historycznych zwiększa prawdopodobieństwo ocalenia wydawnictw czy filmów, bo to również dotyczy filmów. Jednocześnie teza, że ustawa jest nagminnie łamana, jest tezą niepopartą żadnymi badaniami czy szerszą wiedzą, a jedynie jakąś jednostkową intuicją. Tylko przypomnę, że egzemplarze obowiązkowe otrzymuje przede wszystkim Biblioteka Narodowa i tutaj wydawcy są zobligowani do niemal błyskawicznego, bo w ciągu pięciu dni, przekazania takich egzemplarzy. Pozostałe biblioteki mają otrzymać egzemplarze obowiązkowe w ciągu 14 dni, a to są takie biblioteki jak Jagiellonka czy Ossolineum, także Filmoteka Narodowa.

Pierwszy postulat dotyczy zaostrzenia kar. Tu jest pytanie, czy jest to racjonalne – prawo karne czy prawo wykroczeń powinno być racjonalne? Czy rzeczywiście takie zaostrzenie kar jest do czegokolwiek nam potrzebne, czy rzeczywiście zwiększyłoby dyscyplinę?

Dalej pytanie, czy jest możliwe, żeby kierownicy bibliotek mogli składać zawiadomienia, czy można ich do tego zobligować? Trudno składać zawiadomienie o przestępstwie, o którym się nie wie. Przecież szefowie bibliotek nie mają informacji o tym, co, kto, jaką książkę wydał. Tym bardziej, że tych wydawców są tysiące, a to są nie tylko wielkie, duże, znane wydawnictwa, ponieważ wydawcą może być praktycznie każdy z nas.

Pytanie zasadnicze, czy rzeczywiście taki problem, o którym pisze wnioskodawca, istnieje?

Oczywiście szykowałem się do tego, żeby zaproponować złożenie dezyderatu do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Sportu (od niedawna), ale dziś właśnie doszła do nas opinia wystosowana przez wiceministra kultury, panią profesor Magdalenę Gawin, która w istocie rozwiewa większość wątpliwości, a może i wszystkie. Przepraszam, opinia wpłynęła dzisiaj, więc trochę mi to może niesprawnie w tym momencie idzie. Biblioteki szacują, że otrzymują około 80% krajowej produkcji książek. Trudno ocenić czy to jest wynik dobry, czy niedobry, bo to znaczy, że jednak 20% wydawnictw wydawców nie realizuje obowiązku. Przy czym z pewnością nie można powiedzieć, jak to wnioskodawca twierdzi, że jest to nagminne łamanie obowiązku. Również pani minister zwraca uwagę, że uprawnione biblioteki nie podnosiły, by był to jakiś problem i nie wnosiły o zaostrzenie sankcji. Zatem można uznać, że sami zainteresowani uznają obecne rozwiązania prawne za wystarczające.

Warto też zwrócić uwagę, bo o tym właściwie nikt nie wie, że obecnie wydawcy muszą przekazać bibliotekom 17 egzemplarzy obowiązkowych, to jest 15 bibliotek, jak już wspominałem, Biblioteka Narodowa i te największe biblioteki uniwersyteckie. Dla małych wydawnictw, to jest problem. Jeżeli ktoś z własnej kieszeni wydaje książkę np. z rodzinnymi wspomnieniami i robi to właściwie bez szans nawet na zwrot kosztów, to przekazanie 17 sztuk książki plus koszty wysyłki to jest spore obciążenie.

O drugim postulacie mówiłem, że jest nierealny do zrealizowania. Jednak pani minister zwraca uwagę, że szefowie bibliotek podejmują również inne formy działań na rzecz pozyskiwania egzemplarzy obowiązkowych, na ile jest to możliwe monitorują rynek wydawniczy. Można powiedzieć, że działania i pozyskiwanie informacji może czasem trochę metodami chałupniczymi prowadzą, ale starają się trzymać rękę na pulsie.

Szczerze mówiąc, w odpowiedzi pani profesor Gawin znalazłem odpowiedzi na te pytania, które chciałem postawić. W moim przekonaniu postulat zawarty w petycji w tym stanie rzeczy nie zasługuje na przyjęcie, ale oczywiście jestem otwarty na państwa opinie.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę. Zatem jaka rekomendacja, panie pośle?

Poseł Jacek Świat (PiS):

Rekomenduję nie uwzględnić żądania będącego treścią petycji.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Zatem jest rekomendacja, aby nie uwzględnić żądania zawartego w przedstawionej petycji. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem uznaję, iż Komisja podjęła taką decyzję.

Ostatni punkt dzisiejszego porządku – petycja w sprawie zmiany art. 1 dekretu z 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego w zakresie zróżnicowania wymiaru kary. Bardzo proszę o przedstawienie petycji pana posła Roberta Warwasa.

Poseł Robert Warwas (PiS):

Dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, przedmiotem petycji, jak wspomniał pan przewodniczący, jest podjęcie inicjatywy ustawodawczej, polegającej na zmianie dekretu z dnia 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego w zakresie dotyczącym art. 1 pkt 1 poprzez wprowadzenie zróżnicowania sankcji.

Petycja mieści się w zakresie kompetencji Sejmu oraz spełnia wszelkie wymogi formalne.

Zdaniem wnoszącego petycję, konieczne jest wprowadzenie zróżnicowanej sankcji w zakresie art. 1 dekretu odnoszącego się do działania na rękę władzy okupacyjnej niemieckiej. Jak wskazuje wnioskodawca, obecne brzmienie dekretu zawiera sankcję sztywną, a ograniczenie w przepisie sankcji tylko do kary dożywotniego pozbawienia wolności mimo wszystko jest określeniem sankcji, jako bezwzględnie oznaczonej.

Odnosząc się do postulatu autora petycji należy się zgodzić, że formalnie sankcja przewidziana za popełnienie zbrodni określonej w art. 1 pkt 1 dekretu jest sankcją sztywną. W praktyce jednak sąd zobligowany jest do uwzględnienia reguł intertemporalnych prawa karnego, zgodnie z którymi, jeśli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeśli jest względniejsza dla sprawcy. W konsekwencji jest to uelastycznienie podstawy prawnej dedykowanej wymiarowi kary określonej w art. 1 pkt 1 dekretu, gdzie wraz z wprowadzeniem Kodeksu karnego z dnia 19 kwietnia 1969 r. weszła w życie zasada, zgodnie z którą, za przestępstwo zagrożone karą śmierci można orzec karę zasadniczą dożywotniego pozbawienia wolności albo 25 lat pozbawienia wolności. Istotą jest także fakt, że prawdopodobieństwo możliwości faktycznego zastosowania współcześnie tego przepisu jest minimalne, a pierwotne kształty dekretu z dnia 31 sierpnia 1944 r. stanowi memento wydarzeń z lat 1939-1945.

Ponadto, jak wskazuje Biuro Analiz Sejmowych, dokonanie nowelizacji dekretu osiągającego w swoich przepisach normy represyjne może budzić wątpliwości. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Czy pan Krzysztof Pater zechciałby przedstawić stanowisko? Bardzo proszę.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Problem podniesiony w petycji, tak na dobrą sprawę, ma charakter czysto teoretyczny. Dotyczy tak de facto osób, które nawet jeżeli w roku 1945 miały 16 lat, to obecnie mają lat 91. W związku z tym kwestia zróżnicowania czy kara dożywocia, czy 25 lat ma w praktyce niewielkie znaczenie, zwłaszcza że prawdopodobnie stan zdrowia tych osób i tak nie pozwalałby na odbycie kary.

Pojawia się temat ważności dekretów z lat 40., więc proponowałbym szanownej Komisji wystąpienie z dezyderatem do Ministra Sprawiedliwości o rozważenie możliwości uchylenia tego dekretu oraz ewentualnego wkomponowania niezbędnych przepisów do aktualnych ustaw. Myślę, że to pozwoliłoby sytuację rozwiązać w sposób właściwy, ponieważ zgadzam się, że Sejm nie powinien dokonywać zmian w dekretach.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Próbujemy się połączyć z prokuratorem głównej komisji ścigania zbrodni – łączność dźwiękowa. Mamy łączność? Pan Bogusław Czerwiński prokurator głównej komisji. Bardzo proszę.

Prokurator Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu IPN Bogusław Czerwiński:

Halo, dzień dobry.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dzień dobry. Słyszymy pana, bardzo proszę o pana stanowisko w tej sprawie.

Prokurator Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu IPN Bogusław Czerwiński:

Dzień dobry, witam serdecznie. Chciałem przekazać, że…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dzień dobry, słyszymy pana. Proszę mówić, proszę śmiało mówić.

Prokurator Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu IPN Bogusław Czerwiński:

Dzień dobry. Chciałem potwierdzić w całości…

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Proszę u pana wyciszyć…

Prokurator Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu IPN Bogusław Czerwiński:

Potwierdzam tezy zawarte w opinii prawnej. Natomiast w uzupełnieniu chciałem jedynie dodać, że jeśli chodzi o praktyczną stronę dekretu sierpniowego, to ostatni wyrok w tej sprawie został wydany wprawdzie przez sąd w 2002 r., gdzie dokładnie zostały zastosowane reguły, o których mowa w opinii prawnej z dnia 5 maja. Natomiast pomimo tego w dalszym ciągu istnieją śledztwa, również śledztwa w biegu, które są prowadzone przez oddziałowe komisje ścigania zbrodni przeciwko narodowi polskiemu, gdzie ten przepis jest stosowany. Nie odnosi się on tylko i wyłącznie do śledztw o charakterze historycznym, ponieważ obecnie w toku mamy kilka spraw, gdzie choćby ostatnio wystąpiliśmy do Niemiec o zrealizowanie europejskiego nakazu aresztowania wobec jednej sprawczyni, która była strażniczką w jednym z obozów koncentracyjnych. Zatem oczywiście kwestie biologiczne powodują, że pewnie wkrótce ten dekret straci na znaczeniu. Tym niemniej… co do których jest przyjmowana kwalifikacja prawna właśnie z dekretu sierpniowego z 1944 r.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję bardzo. Panie pośle, zatem proszę o podsumowanie dyskusji i końcową rekomendację.

Poseł Robert Warwas (PiS):

Szanowny panie przewodniczący, rekomenduję zwrócenie się z dezyderatem do Ministerstwa Sprawiedliwości.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (KO):

Dziękuję. Zatem jest rekomendacja, aby w sprawie problemu poruszonego w petycji Komisja wystąpiła z dezyderatem do Ministra Sprawiedliwości. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem uznaję, iż Komisja podjęła taką decyzję.

Szanowni państwo na tym wyczerpaliśmy porządek tego posiedzenia. Bardzo dziękuję wszystkim za udział w pracy. Przypominam, iż jutro mamy również trzy posiedzenia i zaczynamy o godzinie 10. Życzę dobrego, spokojnego wieczoru, i do zobaczenia, do usłyszenia jutro. Dziękuję.

Zamykam posiedzenie Komisji.